

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **A. A.**, zast. Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2018, č. j. OAM-897/ZA-ZA11-ZA16-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 2. 2019, č. j. 30 Az 14/2018 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Lipavskému, advokátu se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4 114 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Žalovaný jím rozhodl, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu z důvodu obavy o život při návratu do země původu, ze které vycestoval z důvodu zjištění svého skutečného původu. S tímto dotazem se obrátil i na vojenský archiv v Moskvě. Stěžovatel má totiž pochybnosti o tom, zda jsou jeho rodiče jeho rodiči biologickými. Tímto svým jednáním urazil čest svých rodičů, příbuzných a všech příslušníků jeho národnosti – Čechů, od nichž mu nyní vzhledem ke kavkazským zvykům hrozí nebezpečí. Z výpovědi stěžovatele vyplynulo, že k jeho pronásledování z jakéhokoli důvodu dosud nedošlo a nikdy neměl žádné potíže se státními orgány v zemi původu.

[3] Krajský soud ve svém rozhodnutí přisvědčil závěrům žalovaného, že v případě stěžovatele nebyly splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14 zákona o azylu, ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b téhož zákona. Námitku, že žalovaný při úvaze o neudělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení §14a zákona o azylu nesprávně zhodnotil reálnou hrozbu hrozícího nebezpečí po návratu stěžovatele do vlasti, a námitku,

že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav panující v zemi jeho původu, krajský soud shledal nedůvodnou. Předně uvedl, že žalovaný měl objektivní, transparentní a aktuální podklady dostačující pro své rozhodnutí týkající se politické a bezpečnostní situace v zemi z roku 2017. Naopak informační zdroje předložené stěžovatelem v rámci žaloby byly zastaralé a navíc stěžovatel nikterak nedoložil, že by nebezpečí uváděné v těchto materiálech reálně hrozilo právě jemu. Poukázal na to, že stěžovatel své problémy popisuje pouze v hypotetické rovině. Z podkladů rozhodnutí ani z tvrzení stěžovatele nevyplývaly žádné skutečnosti, na základě nichž by mu mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, ani že by státní orgány pro případ namítaných obav nebyly schopny a ochotny zajistit ochranu svým občanům. Nadto za situace, kdy ji stěžovatel nevyužil, nelze usuzovat, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, resp. že by byla poskytnuta neúčinně. Z podkladů ve spise nevyplývá ani skutečnost, že by v Ruské federaci v současné době byla situace uvedená v ustanovení § 14a odst. 2 písm c) zákona o azylu a případné vycestování krajský soud neshledal v rozporu s mezinárodními závazky. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona a azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Stěžovatel podává kasační stížnost pro nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem. Trvá na tom, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu, minimálně však pro udělení doplňkové ochrany. K tomuto závěru ho vedou skutečnosti, které uvedl ve své žádosti a také v odůvodnění žaloby. Setrvává na tom, že by mohl být v případě návratu do vlasti zmražen nebo zabit. Své problémy by nevyřešil ani přestěhováním v rámci země původu, protože čečenské speciální složky najdou kohokoliv a kdekoliv na světě. V případě návratu do vlasti je tak zřejmé, že by byl vystaven ponižujícímu zacházení, případně i napadení.

[5] Namítá, že žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou pochybnosti, a krajský soud tento stav provedením dalších důkazů nenapravit. Má za to, že dostal povinnosti předestřít věrohodnou výpověď a bylo na žalovaném, aby zajistil důkazy, které by věrohodnost výpovědi vyvrátily či zpochybnil. Žalovaný však dospěl k závěru, který je zcela v rozporu s jeho výpovědí, aniž by si o zemi původu obstaral veškeré relevantní informace a patřičné důkazy, a to zejména ve vztahu k čečenským jednotkám a kavkazským zvykům, kterými se vůbec nezabýval, a ani si k nim neobstaral žádné důkazy. Nedostal ani své povinnosti vést pohovor tak, aby stěžovateli umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve své činnosti postupoval přezkoumatelným způsobem a zajistil potřebné množství důkazních prostředků. Plně odkázal na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu.

[7] Konkrétně uvedl, že stěžovatel není a nebyl členem žádné politické strany, organizace či hnutí a žádným způsobem se veřejně neangažoval, nadto se státními orgány před vycestováním ze země problémy neměl. Na svůj původ se dotazoval pouze prostřednictvím právnický vojenského archivu v Moskvě, což není žádným jiným Čečencům známo. Ze strany rodičů ani jiných příbuzných či jiných Čečenců mu v této souvislosti nebylo vyhrožováno, jeho obavy jsou pouze v rovině spekulací a působí také účelově. Žalovaný neshledal ani žádnou subjektivní ani objektivní překážku, proč by se do země původu nemohl vrátit, situace v Dagestánu je dlouhodobě stabilní, žije zde společně cca 30 místních etnik a národností, včetně Čečenců, Rusů, Kalmyků, Ázerbájdžánců a dalších. Pokud se jedná o v kasační stížnosti zmiňovaný konaný pohovor, tento byl se stěžovatelem veden standardním způsobem v souladu se zákonem,

pokračování

stěžovatel žádné námitky k tomuto neměl a protokol podepsal jako správný. Podklady pro rozhodnutí správního orgánu byly aktuální a objektivní a poskytovaly dostatečné informace o zemi původu, přičemž stěžovatel ani žádné další informační zdroje nenavrhoval. Trvá na tom, že stěžovatelovy obavy v případě návratu do země původu nejsou opodstatněné, ze spisového materiálu nelze učinit závěr, že by mohl být po svém návratu pronásledován z důvodů taxativně vymezených ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by byl v zemi původu ohrožen reálným nebezpečím vážné újmy. Kasační stížnost navrhuje zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)].

[9] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[10] Nejvyšší správní soud v projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatele v mezích vytyčených výše zmíněným usnesením prvního senátu zdejšího soudu neshledal. Stěžovatel v rámci svých tvrzení nepředestřel žádnou otázku, která by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů, k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyjádřit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku nenalezl ani z úřední povinnosti z obsahu spisů. Nepřisvědčil ani názoru stěžovatele, který přesah vlastních zájmů shledává v zásadním pochybení krajského soudu a žalovaného při zjišťování skutkového stavu věci, hodnocení důkazů a nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky s přímým dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatele. Krajský soud věc posoudil v souladu s právními předpisy i dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu a své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem zdůvodnil. Otázkou udělení azylu a především doplňkové ochrany se podrobně a přezkoumatelným způsobem zabýval, přičemž samotný nesouhlas se závěry soudu nezakládá důvod přijatelnosti. Rozhodnutí krajského soudu i rozhodnutí žalovaného jsou náležitě odůvodněna.

[11] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí podrobně věcně zabýval.

[12] Nejvyšší správní soud z obsahu spisu zjistil, že stěžovatel uvedl, že vzhledem k pochybám o svém původu začal pátrat po skutečných biologických rodičích. Vydal se do Německa, neboť se narodil v Postupimi. Před svým odjezdem ze země se s otázkou svého skutečného původu obrátil prostřednictvím právničky na vojenský archiv v Moskvě. Nyní má obavu o život, neboť svým jednáním zneuctil rodiče, příslušníky své rodiny a všechny Čecence (příslušníky své národnosti). Z tohoto důvodu mu podle kavkazských zvyků v případě návratu do země původu hrozí až nebezpečí zabití. Ze správního spisu i podkladů rozhodnutí je dále patrné, že jeho rodina a ani on zatím neměli problémy se státními orgány. V nynější době po něm žádné složky nepátrají, není od nikoho ve své vlasti ohrožen, je však názoru, že až se o jeho krocích rodina a další Čecenci dozví, bude v ohrožení a má za to, že se nebude moci pro ochranu obrátit

na státní orgány, neboť tyto nefungují. Přestěhování do jiné části Ruské federace nepřipadá v úvahu, jelikož dle jeho názoru „*čechenské speciální složky najdou kobokoliv a kedekoliv na světě.*“ V ČR ani jiné zemi EU nemá žádné rodinné vazby.

[13] Na základě zjištěného skutkového stavu i s ohledem na důvody, které stěžovatel jako azylově relevantní uvedl, dospěl žalovaný k závěru, že aplikace § 12 písm. a) a b) zákona o azylu je vyloučena. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožnil. Nutno podotknout, že stěžovatel ani netvrdil, že by pronásledování jakkoli pociťoval a ve svém azylovém příběhu nepředestřel žádnou konkrétní událost, na základě které by bylo možno nebezpečí pronásledování z taxativně uvedených důvodů dovozovat. Z celého správního i soudního řízení pak nevyplývaly žádné skutečnosti, že by v souvislosti s uvedenými důvody pro žádost o azyl již újmu utrpěl nebo byl vystaven jakýmkoli hrozbám, či že by zde byly důvodné předpoklady, že by k zásahu do jeho lidských práv vůbec mohlo potenciálně dojít. S ohledem na uvedené soud podotýká, že se v daném případě nejednalo o situaci, kdy by žadatel o mezinárodní ochranu nedostal své povinnosti předestřít věrohodnou a vnitřně nerozpornou výpověď, podstatou je, že stěžovatelova tvrzení a obavy svou závažností vůbec nedosahovaly azylově relevantních důvodů.

[14] Stěžovatel však trvá na tom, že splňoval minimálně podmínky podle § 14a zákona o azylu pro udělení doplňkové ochrany.

[15] Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo ochrany státu svého posledního trvalého bydliště.

[16] Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[17] Žalovaný i krajský soud shledaly, že z podkladů založených ve správním spise lze dovodit, že situace v Ruské federaci v současné době nenasvědčuje žádné ze skutečností uvedených v ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu. Případné vycestování stěžovatele po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech jím sdělených nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Nejvyšší správní soud dospěl k totožnému závěru. V nyní projednávané věci nelze s ohledem na stěžovatelova azylová tvrzení a na podklady rozhodnutí konstatovat, že by byl v případě návratu do země původu vystaven újmě intenzity dosahující relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelovy obavy o život nejsou ničím podloženy, nevyplývají ani ze žádné jeho osobní zkušenosti a ani z podkladů rozhodnutí nelze důvodně předpokládat, že by mu reálné nebezpečí vážné újmy skutečně hrozilo (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82).

[18] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že v případě ohrožení ze strany rodiny a příslušníků jeho národnosti lze důvodně předpokládat, že mu nebude poskytnuta odpovídající ochrana ze strany státních orgánů. K otázce nebezpečí hrozícího od soukromých osob se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004 - 43, podle něhož „*za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.*“ Citovaný rozsudek

pokračování

Nejvyššího správního soudu se sice týká výslovně pojmu pronásledování, nicméně totožné požadavky klade zákon o azylu i na otázku posouzení hrozící vážné újmy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Nebezpečí vážné újmy může být azylově relevantní i v případech, pokud pochází od osob, či skupin osob, které nejsou veřejnými činiteli. Musí však být prokázáno, že nebezpečí je skutečné a orgány státu země původu nejsou schopny nebo ochotny zamezit tomuto nebezpečí poskytnutím odpovídající ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57). Zdejší soud je názoru, že okolnosti nyní projednávané věci danému nenasvědčují.

[19] Krajský soud s ohledem na danou otázku příležitostně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 44, v němž bylo k otázce využití ochrany orgánů země původu uvedeno, že „[n]eučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“. V posuzovaném případě stěžovatel ochrany ze strany orgánů veřejné moci nevyužil, nutno podotknout, že tomu bude i proto, že ani žádnou hrozbu či nebezpečí doposud nepocítil. Nicméně ani neprokázal, na základě čeho usuzuje, že by se ochrany ze strany státních orgánů v jeho případě v budoucnosti nedovolal, případně dovolal, ale neúčinně. V posuzované věci stěžovatel konstatoval pouze v obecné rovině, že státní orgány v zemi původu „nefungují“, přičemž ze žádných podkladů založených ve správním spise nelze učinit jednoznačný závěr o tom, že by ochrana v případě stěžovatele byla s mírou předpokládané pravděpodobnosti neúčinná, či dokonce odepřena.

[20] Zdejší soud nesouhlasí ani s tím, že by žalovaný či krajský soud dostatečně neposoudily veškeré podklady rozhodnutí a tak nebyl dostatečně zjištěn skutečný stav v zemi původu. Z rozhodnutí žalovaného i krajského soudu je patrné, na základě kterých podkladů ke svým závěrům o neexistenci vážné újmy dospěly (především přihlédly ke zprávě Freedom House, Svoboda ve světě 2018 - Rusko ze dne 5. 2. 2018 a k informacím Ministerstva vnitra České republiky, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 28. 8. 2017). Má-li stěžovatel za to, že nebylo řádně přihlédnuto k informacím plynoucím z materiálů, které doložil v průběhu řízení před krajským soudem, zdejší soud má stejně jako krajský soud za to, že z jejich obsahu nelze žádným způsobem dovodit, že by nebezpečí uváděné v těchto materiálech stěžovateli s ohledem na jeho tvrzení reálně hrozilo a mělo jakoukoli souvislost s jeho azylovým příběhem. Nejvyšší správní soud neshledal ani pochybení při vedení pohovoru, neboť stěžovatel byl řádně tázán, byl mu dán prostor pro jeho vyjádření, s protokolem vyjádřil svým podpisem souhlas a byla mu dána možnost se před rozhodnutím řádně seznámit s podklady pro rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že žalovaný i krajský soud se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona a azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[23] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2019, č. j. 9 Azs 38/2019 - 24, ustanoven právním zástupcem pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Jan

Lipavský, advokát se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové. Podle § 35 odst. 10, věty první, s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hraadí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[24] Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí za jeden úkon právní služby 3 400 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tedy o 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí za jeden úkon právní služby 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za právní úkon – převzetí zastoupení ustanoveným zástupcem, neboť podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu lze za takový úkon považovat převzetí a přípravu zastoupení, jehož nezbytnou součástí však musí být také doložená první porada s klientem. Tuto skutečnost zástupce netvrdil ani nedoložil, a proto Nejvyšší správní soud odměnu za tento úkon nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu